

SOĞUK SAVAŞ SONRASI DÖNEM BALKANLAR'DA DÖNÜŞÜM

NATO VE AB GENİŞLEMESİ VE POST SOSYALİST
DÖNÜŞÜM

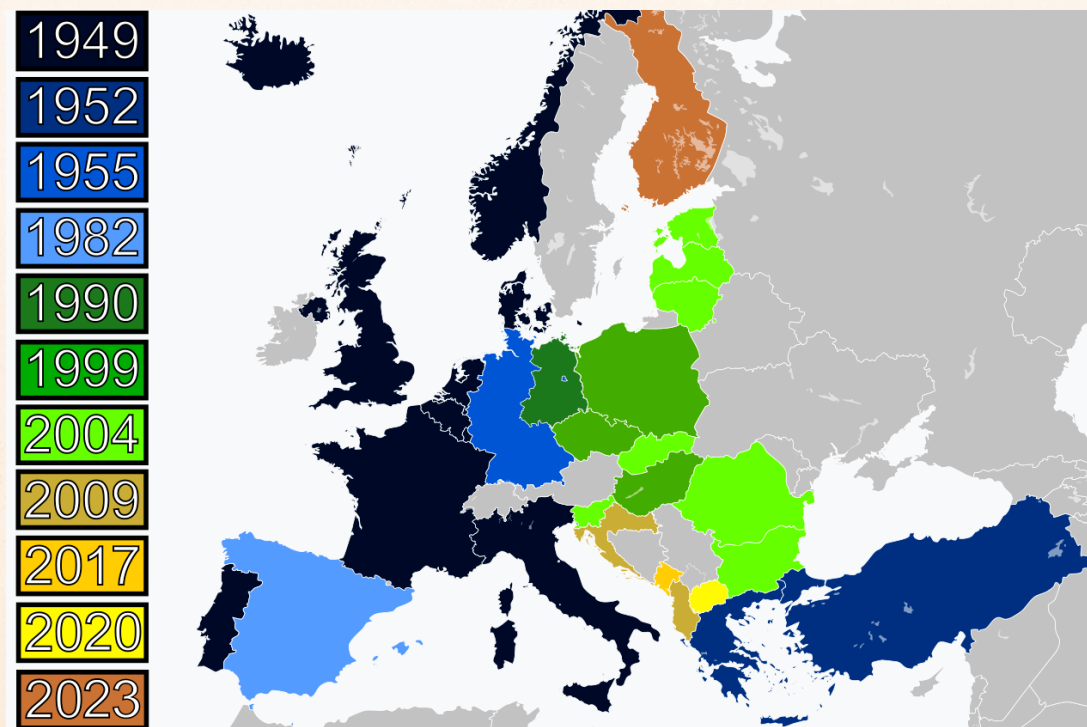
- ❖ Romanya'da dönüşüm kanlı oldu. Cumhurbaşkanı Çavuşesku 1989'da askeri darbe ile devrildi ve kurşuna dizildi. 1965'den 1989'a kadar Romanya Komünist Partisi genel sekreterliğini yürütmüştü.
- ❖ Todor Jivkov Bulgaristan'da 1954'ten 1989'a kadar Bulgar Komünist Partisi birinci sekreteriydi. 1989'da Komünist Parti'nin içi bir darbeye görevlerinden çekilmek zorunda kaldı ve tutuklandı.
- ❖ Enver Hoxa Arnavutluğu 1944'ten öldüğü 1985'e kadar yönetti. Ramiz Alia 1991'e kadar Arnavutluğu yönetti. 1990'da Arnavutluk çok partili hayata geçti.

- ❖ Arnavutluk'ta Komünist parti Sosyalist Parti'ye dönüştü ve ana muhalefet partisi olarak da Demokratik Parti kuruldu.
- ❖ Bulgaristan'da Komünist parti Sosyalist Parti'ye dönüştü. Ana muhalefet Demokratik Güçler Birliği adıyla örgütlendi.
- ❖ Romanya'da darbe sonrası yönetime Ulusal Selamet Cephesi geldi. Daha sonra siyasi partiye dönüştü. Daha sonra bu hareketin içinden Sosyal Demokrat Parti ve Ulusal Liberal Parti çıktı.

- ❖ 1990'da başlayan bir süreç içinde Türkiye'nin inisiyatifi ile Karadeniz İşbirliği Örgütü'ne giden süreç başladı.
- ❖ 3 Şubat 1992 tarihinde Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıda, Türkiye, Rusya Federasyonu, Romanya, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Ukrayna ve Bulgaristan KEİ ile ilgili temel belgeyi parafe etmişlerdir. Anılan belge, 25 Haziran 1992 tarihinde İstanbul'da düzenlenen ve yukarıda geçen dokuz üye ülkenin yanı sıra, Yunanistan ile Arnavutluk'un da kurucu üye olarak katıldığı zirve toplantısında on bir ülkenin devlet veya hükümet başkanları tarafından imzalanarak, "İstanbul Zirvesi Bildirisi" adı altında resmen işlerlik kazanmıştır.

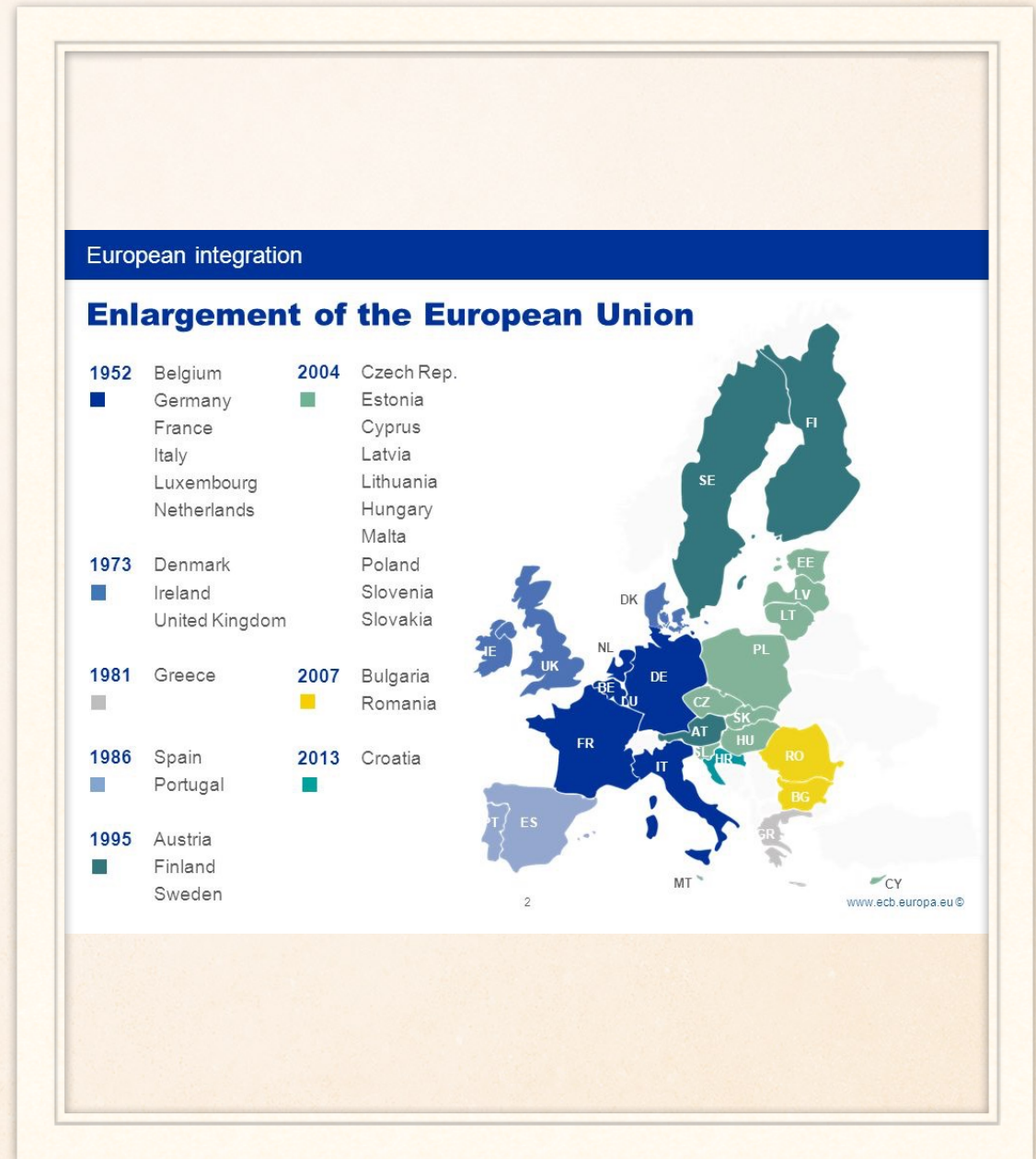
NATO'NUN BALKANLAR GENİŞLEMESİ

- ❖ 2004 Slovenya, Romanya ve Bulgaristan
- ❖ 2009 Hırvatistan ve Arnavutluk
- ❖ 2017 Karadağ
- ❖ 2020 Kuzey Makedonya (Prespa Anlaşması 2018)

AB'NİN BALKANLAR GENİŞLEMESİ

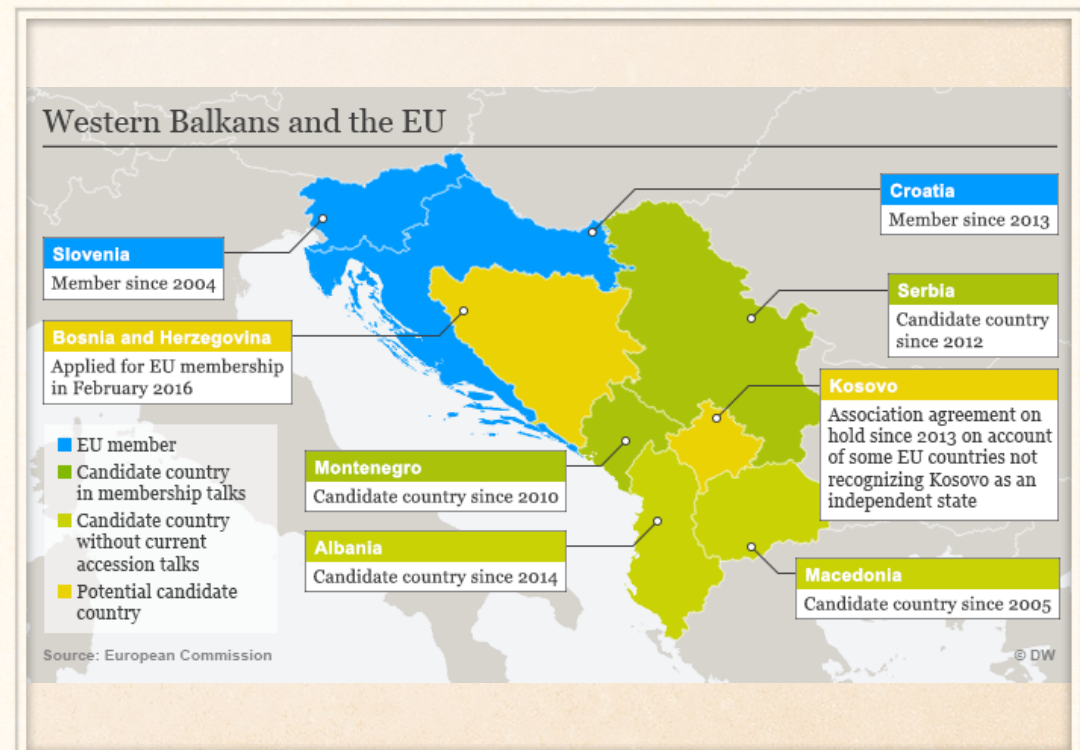
- ❖ Yunanistan AB'ye üye olan ilk Balkan devleti 1981
- ❖ Eski Yugoslavya'dan ilk olarak Slovenya 2004'te AB'ye üye oldu.
- ❖ Bulgaristan ve Romanya 2007'de, Hırvatistan 2013'te AB'ye üye oldu

BATI BALKANLAR VE AB GENİŞLEMESİ

BATI BALKANLAR VE AB GENİŞLEMESİ

- ❖ Arnavutluk 2009'da tam üyelik başvurusunda bulundu. 2014'te aday ülke olarak kabul edildi. 2022 yılında müzakerelere başladı.
- ❖ Sırbistan 2009'da tam üyelik başvurusunda bulundu. 2012 yılında adaylık statüsü tanındı. 2014 yılında müzakerelere başladı.
- ❖ Karadağ 2006 yılında bağımsız oldu. 2008 yılında AB'ye tam üyelik başvurusunda bulundu. 2012'de tam üyelik müzakereleri başladı.
- ❖ Kuzey Makedonya 2004 yılında tam üyelik için başvurdu. 2005 yılında adaylık statüsü tanındı ve 2022 yılında müzakerelere başlandı.

- ❖ Bosna-Hersek Avrupa Birliği'ne tam üyelik için 2016 yılında başvurdu. 2022 yılında adaylık statüsü tanındı. 2024 yılında müzakerelere başlama kararı alındı.
- ❖ Avrupa Birliği Kosova ile İstikrar ve Ortaklık Antlaşması'nı 2016'da onayladı. 2022 yılında tam üyelik başvurusunda bulundu. Genişleme için potansiyel aday.

- ❖ Soğuk Savaş sonrasında Yugoslavya'nın dağılması süreci Avrupa Birliği'ni çok tedirgin etmiştir. Sovyetler Birliği'nin bıraktığı boşluğun büyük bir istikrarsızlık yaratma riski karşısında önce NATO ve hemen devamında Avrupa Birliği hızlı şekilde Doğu'ya doğru genişleme politikasını planlamıştır.
- ❖ Avrupa Birliği'nin Balkanlar'da genişlemesi sınırlı kalmıştır.

- ❖ Slovenya, Bulgaristan, Romanya ve Hırvatistan'ın Avrupa Birliği'ne üye olması sonrasında genişleme çok yavaşlamıştır.
- ❖ Geriye Sırbistan, Karadağ, Bosna-Hersek, Makedonya, Arnavutluk ve Kosova kalmıştır.
- ❖ Genişlemenin zorlandığı alanlar Sırp/Boşnak/Hırvat çatışması ile Arnavut milliyetçiliğinin etkisidir.